

Γενική και ειδική Ιεροσύνη.

Γρηγόρης Σαχίνογλου, Μ.Δ.Ε. Θεολογίας Ε.Α.Π.

Ο Χριστός ως Μέγας Αρχιερέας μετέδωσε την ιεροσύνη Του στους ανθρώπους. Πρόκειται για την ιεροσύνη της οποίας κοινωνοί έγιναν οι απόστολοι, όταν ήρθαν σε επαφή με τον αναστάνα Κύριο, και την οποία μετέδωσαν στη συνέχεια στους δικούς τους μαθητές και εκείνοι με τη σειρά τους στους διαδόχους τους και οι διάδοχοι αυτοί σε άλλους διαδόχους και ούτω καθεξής, ώστε αυτή η ιερατική χάρη να φτάνει στις μέρες μας μέσω όλης αυτής της διαδοχικής μετάδοσης, η οποία ονομάζεται αποστολική διαδοχή.

Ιεροσύνη, όμως, δεν έλαβαν μόνο οι απόστολοι, οι μαθητές τους, οι διάδοχοί τους και οι διάδοχοι των διαδόχων και με λίγα λόγια ο κλήρος της Εκκλησίας. Ιεροσύνη έλαβαν και λαμβάνουν όλοι χριστιανοί, οι οποίοι με το βάπτισμα και το χρίσμα γίνονται αυτομάτως κοινωνοί της ιεροσύνης του Χριστού. Ιεροσύνη, δηλαδή, δεν φέρει μόνο το ιερατείο, αλλά κάθε χριστιανός. Η μία είναι η ειδική ή μυστηριακή ιεροσύνη και αφορά τους κληρικούς που την έχουν λάβει με χειροτονία. Η άλλη είναι η γενική και αφορά όλους τους βαπτισμένους χριστιανούς που την έχουν λάβει μέσω του βαπτίσματος και του χρίσματος.

Στις μέρες μας η έννοια της γενικής ιεροσύνης φαίνεται να έχει ατονήσει σε κάποιο βαθμό στη συνείδηση του σώματος της Εκκλησίας, καθώς ο κλήρος είχε και έχει πιο ισχυρή παρουσία στη ζωή της Εκκλη-

σίας, εφ' όσον προΐσταται, όμως, το γεγονός αυτό δεν μειώνει καθόλου την αξία της και την ουσιώδη παρουσία της στο γενικότερο μυστήριο της Εκκλησίας. Είναι χαρακτηριστικά τα χωρία της Καινής Διαθήκης: «και αυτοί ως λίθοι ζώντες οικοδομείσθε οίκος πνευματικός, ιεράτευμα άγιον, ανενέγκαι πνευματικής θυσίας ευπροσδέκτους τω Θεώ διά Ίησού Χριστού» (Α΄ Πέτρ. 2, 5) και «υμείς δε γένος εκλεκτόν, βασίλειον ιεράτευμα, έθνος άγιον, λαός εις περιποίησιν, όπως τας αρετάς εξαγγείλητε του εκ σκότους υμάς καλέσαντος εις το θαυμαστόν αυτού φως» (Α΄ Πέτρ. 2, 9).

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι οι χριστιανοί ονομάζονται «ιεράτευμα άγιον» και «βασίλειον ιεράτευμα», ως σώμα της Εκκλησίας που φέρει την γενική ιεροσύνη, οι οποίοι καλούνται να προσφέρουν τα σώματά τους «θυσίαν ζώσαν αγίαν ευάρεστον τω θεώ» (Ρωμ. 12, 1) και, φυσικά, δεν αναφέρεται σε ανθρωποθυσίες ο απόστολος Παύλος με αυτή του την διατύπωση, αλλά σε μία θυσία με μεταφορική, συμβολική και ηθική έννοια[1]. Όλοι οι χριστιανοί που μετέχουν στην ιεροσύνη του Χριστού είναι ταυτόχρονα υποχρεωμένοι να συμμετέχουν και στη θυσία Του[2]. Πρόκειται, δηλαδή, για λατρεία η οποία μεταφέρει και διαδίδει την θυσιαστική αγάπη του Θεού μέσα στον κόσμο[3]. Είναι χαρακτηριστικά τα λόγια του ιερού Χρυσοστόμου: «Και πως αν γένοιτο το σώμα, φησί, θυσία; Μηδέν οφθαλμός πονηρόν βλέπετω, και γέγονε θυσία· μηδέν η γλώσσα λαλείτω αισχρόν, και γέγονε προσφορά· μηδέν η χείρ πραττέτω παράνομον, και γέγονεν ολοκαύτωμα. Μάλλον δε ουκ αρκεί ταύτα, αλλά και της των αγαθών ημίν εργασίας δεί, ίνα η μεν χείρ ελεημοσύνην ποιή, το δε στόμα ευλογία τους επηρεάζοντας, η δε ακοή θείαις σχολάζη διηνεκώς ακροάσεσιν. Η γαρ θυσία ουδέν έχει ακάθαρτον, η θυσία απαρχή των άλλων εστί. Και ημείς τοίνυν και χειρών και ποδών και στόματος και των άλλων απάντων απαρχώμεθα τω Θεώ · η τοιαύτη θυσία ευάρεστος»[4]. Και συνεχίζει λέγοντας: «ούτω και ημάς τον άπαντα βίον διακείσθαι χρη, ως λατρεύοντας και ιερωμένους. Έσται δε τούτο, εάν καθ' εκάστην ημέραν προσφέρης αυτώ θύματα, και ιερεύς του οικείου σώματος γίνη, και της κατά ψυχήν αρετής· οίον, όταν σωφροσύνην προσενέγκης, όταν ελεημοσύνην, όταν επιείκειαν και ανεξικακίαν. Ταύτα γαρ ποιων, αναφέρεις λογικήν λατρείαν, τουτέστιν, ουδέν έχουσαν σωματικόν, ουδέν παχύ, ουδέν αισθητόν»[5].

Η γενική ιεροσύνη των χριστιανών φέρει, επίσης, τα τρία αξιώματα της ιεροσύνης του Χριστού: ιερατικό, βασιλικό, προφητικό. Οι χριστιανοί

φέρουν το ιερατικό αξίωμα, αφού, όπως προαναφέραμε, όλη η ζωή τους θα πρέπει είναι μία αναίμακτη θυσία ευάρεστη στο Θεό. Ταυτόχρονα, δεν πρέπει να παραβλέψουμε και την ουσιώδη παρουσία του «βασιλείου ιερατεύματος» στη χριστιανική λατρεία και κυρίως στο μυστήριο της θείας ευχαριστίας. Αυτό συμπεραίνεται εύκολα από το γεγονός ότι σχεδόν όλες οι λειτουργικές προσευχές της χριστιανικής λατρείας είναι σταθερά διατυπωμένες σε πληθυντικό αριθμό[6]. Σύνολη, δηλαδή, η κοινότητα εκτελεί τα ιερατικά της καθήκοντα, αναπέμποντας προσευχές και δεήσεις για όλο τον κόσμο[7]. Επιπλέον, είναι αυτονόητο ότι λαός και κλήρος τελούν την λατρεία και αποτελούν το σώμα της Εκκλησίας, καθώς δεν νοείται λατρευτική πράξη μόνο με τον κλήρο χωρίς την παρουσία και την συμμετοχή του λαού.

Οι χριστιανοί φέρουν, επίσης, το βασιλικό και το προφητικό αξίωμα του Κυρίου, ως κοινωνοί της ιεροσύνης του. Το Άγιο Πνεύμα τους κατέστησε με το βάπτισμα και το χρίσμα «ομού προφήτας και ιερείς και βασιλέας»[8], όπως λέει χαρακτηριστικά ο ιερός Χρυσόστομος. Και συνεχίζει ο ιερός πατέρας λέγοντας: «Αλλ' ημείς ουχ εν, αλλά τα τρία μεθ' υπεροχής έχομεν αξιώματα νυν' και γαρ βασιλείας μέλλομεν απολαύειν, και ιερείς γινόμεθα προσφέροντες θυσίαν τα σώματα ημών. Παραστήσατε γαρ τα μέλη υμών, θυσίαν ζώσαν, ευάρεστον τω Θεώ, φησί (λέει ο απόστολος Παύλος)' και μετά τούτων και προφήται καθιστάμεθα... Ούτω

και συ γίνη βασιλεύς, και ιερεύς, και προφήτης εν τω λουτρῷ ἰ βασιλεύς μεν, πάσας χαμαί ρίψας τας πονηράς πράξεις, και τα αμαρτήματα κατασφάξας᾽ ιερεύς δε, εαυτὸν προσενεγκὼν τῷ Θεῷ, και καταθύσας το σῶμα, και σφαγείς και αὐτός᾽ Εἰ γαρ συναπεθάνομεν αὐτῷ, φησί, και συζήσομεν αὐτῷ᾽ προφήτης δε, τα μέλλοντα μανθάνων, και ἐνθους γινόμενος και σφραγισάμενος»[\[9\]](#).

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνει μια διευκρίνιση για αποφυγή συγχύσεων. Οι χριστιανοί στο σύνολό τους φέρουν την ιεροσύνη του Χριστού με τα αξιώματά της, ὅπως τα προαναφέραμε, ὁμως, αὐτή δεν είναι ἴδια με την ειδική ἢ μυστηριακή ιεροσύνη οὔτε την αντικαθιστά. Ο κλήρος μέσω της αποστολικῆς διαδοχῆς φέρει την ειδική ιεροσύνη, ἡ οποία ἔχει διαφορετικό ρόλο, καθήκοντα και θέση στο σῶμα της Εκκλησίας. Ο ιερός Χρυσόστομος διευκρινίζει: «Συ γαρ, φησίν, ιερεύς εἰς τον αἰῶνα κατὰ την τάξιν Μελχισεδέκ. Ἀλλά τέως το παρὸν αναπτύξωμεν. Και γαρ και ἕτερά τινα λέγουσι τούτων εωλότερα, περί του λαοῦ λέγοντες ταῦτα εἰρήσθαι. Ἀλλ᾽ οὔτε ιερεύς ο λαός γέγονεν, οὔτε τα ἕτερα τα εἰρημένα δυνηθεῖν ποτέ αὐτῷ ἀρμόσαι»[\[10\]](#) και «το της διδασκαλίας και το της ιερωσύνης αξίωμα μέγα ἐστὶ και θαυμαστόν, και ὄντως της του Θεοῦ δεόμενον ψήφου, ὥστε τον ἀξιον εἰς μέσον παραγαγεῖν»[\[11\]](#).

Με λίγα λόγια ο ιερός πατέρας της Εκκλησίας τονίζει πως το γεγονός ὅτι οι χριστιανοί, φέρουν την ειδική ιεροσύνη, δεν σημαίνει ὅτι ἔχουν γίνει ὅλοι ιερεῖς, ὥστε να δύνανται να βρίσκονται στο μέσο της λατρευτικῆς σύναξης και να τελοῦν τα ιερά μυστήρια. Εἶναι ἑωλος, ἀβάσιμος, αὐτός ο ἰσχυρισμός γι᾽ αὐτό και ο ιερός Χρυσόστομος δεν κάνει περαιτέρω ἀναφορά σε αὐτόν. Αὐτό, φυσικά, δεν σημαίνει ὅτι ἡ ειδική ἀντίκειται στην γενική ιεροσύνη οὔτε το ἀντίστροφο. Οι δύο ἐκφάνσεις της ιεροσύνης του Χριστοῦ εἶναι σε ἀπόλυτη ἀρμονία και συνύπαρξη μεταξύ τους και ιερουργοῦν τα θεία και σωτηριώδη μυστήρια της Εκκλησίας.

Παραπομπές:

[\[1\]](#) Βακάρος Δ., Η ιερωσύνη στην ἐκκλησιαστική γραμματεία των πέντε πρώτων αἰώνων, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 70.

[\[2\]](#) Βασιλειάδης Π., «Ἰησοῦς Χριστός, ο Μέγας Ἀρχιερεύς» στο: Ἱερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ἑλλάδος, Εἰδική Συνοδική Επιτροπή Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, Το Μυστήριον της Ιερωσύνης, Πρακτικά Ζ΄

Πανελληνίου Λειτουργικού Συμποσίου Στελεχών Ιερών Μητροπόλεων, Κλάδος Έκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 2006, σελ. 42.

[3] Βασιλειάδης Π., ό.π., σελ. 43.

[4] PG 60, 595-596.

[5] PG 60, 597.

[6] «τα σα εκ των σων σοι προσφέροντες κατά πάντα και διά πάντα, σε υμνούμεν, σε ευλογούμεν, σοι ευχαριστούμεν, Κύριε, και δεόμεθά σου, ο Θεός ημών. Ἐτι προσφερόμέν σοι την λογικήν ταύτην και αναίμακτον λατρείαν, και παρακαλούμέν σε και δεόμεθα και ικετεύομεν· κατάπεμψον το Πνεύμά σου το Ἄγιον εφ' ημάς και επί τα προκείμενα δώρα ταύτα»

[7] Βασιλειάδης Π., ό.π., σελ. 47.

[8] PG 61, 411.

[9] PG 61, 411, 417-418.

[10] PG 55, 265.

[11] PG 65, 525.

Πηγή : www.pemptousia.gr/